

Лаптоп Apple: Управување со склад

Како да заштедите простор на вашиот компјутер и да направите да работи непречено.

Можете да ја користите функцијата **Склад (Storage)** на macOS Catalina за да обезбедите дека нема да ви недостасува простор за датотеки, и исто така, можете да избришете сами датотеки и да ја користите **Корпата за отпадоци (Bin)** за ги повратите ако згрешите.

Што ќе ви треба

Пред да го почнеме овој дел, вашиот компјутер мора да го има најновото издание на оперативниот софтвер, а тој е **macOS Catalina**. За повеќе информации за macOS Catalina, осврнете се на водичот *Лаптоп Apple: Безбедност и приватност (Security and privacy)*. Треба да проверите дали сте ги поврзале правилно глумчето и тастатурата, и дали вашиот компјутер е поврзан на интернет преку домашната Wi-Fi мрежа.

Треба да се најавите на вашиот компјутер, и тој треба да ја покажува работната површина.

Ако сакате да го следите овој дел на вашиот компјутер, треба, исто така, да имате УСБ-меморија што не сте ја споделиле со никого друг.

Што е склад?

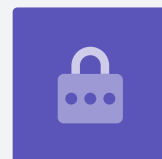
Вашиот компјутер складира датотеки во **тврдиот диск (hard drive)**. Ако тврдиот диск се наполни, нема да можете да складираате датотеки и компјутерот нема да може да работи непречено. Понекогаш, тврдиот диск е наречен и **податочна единица** или **тврда податочна единица**.

Компјутерот го добивате со вградени функции за зачувување во складот, што внимаваат на тврдиот диск и колку простор преостанува во компјутерот.

Вградените функции помагаат да се обезбеди дека компјутерот нема да остане без слободен простор за датотеки

Не преземајте апликации што нудат чистење или оптимизација на вашиот компјутер. Тие речиси секогаш содржат измами што го прават вашиот компјутер помалку безбеден.

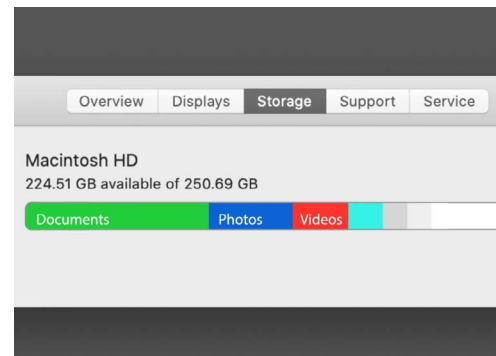

Лаптоп Apple: Управување со склад

Како да проверите колку простор преостанува во компјутерот

За да го проверите просторот на тврдиот диск, направете го следното:

1. Кликнете на иконата **Apple** во горниот лев агол на екранот.
2. Ќе се појават неколку опции. Кликнете на **За овој Mac (About This Mac)** во списокот.
3. На панелот што ќе се појави најдете ја картичката **Склад (Storage)** и кликнете на неа.
4. Ќе видите графикон со пруги што покажува колку простор се користи во компјутерот и колку останува.
5. Различните бои претставуваат разни видови датотеки. Ова ви овозможува да видите колку простор зафаќаат документите, фотографиите, видеозаписите и другите датотеки.
6. Кликнете на **Управувај (Manage)** за да ги видите опциите за ослободување простор на компјутерот.

Графиконот со пруги покажува колку простор заземаат разните датотеки

Како да ослободите простор

Кога ќе кликнете на **Управувај (Manage)**, опцијата **Препораки (Recommendations)** ќе се нагласи на левата страна, а на десната страна ќе се појават други опции.

1. Најпрво кликнете на **Оптимизирај (Optimise)**.
2. Опцијата **Оптимизирај (Optimise)** ви овозможува компјутерот да отстрани автоматски стара е-пошта или датотеки со видеозаписи што веќе сте ги гледале.
3. Ќе се појави поле во кое ќе ви се побара да го потврдите ова дејство. Кликнете на **Оптимизирај (Optimise)** во ова поле.
4. Во опцијата за оптимизација, кликнете на **Автоматско празнење на корпата за отпадоци (Empty Bin Automatically)** за автоматско бришење на ставките што се наоѓаат во корпата за отпадоци повеќе од 30 дена. Кликнете на **Вклучи (Turn On)**.

Лаптоп Apple: Управување со склад

5. Ќе се појави поле во кое ќе ви се побара да го потврдите ова дејство. Кликнете на **Вклучи (Turn On)** за да потврдите.
6. На крај, опцијата **Намали го небитното (Reduce Clutter)** ви овозможува да кликнете на **Прегледај ги датотеките (Review Files)** за да видите список со сите датотеки во вашиот компјутер. Во него се покажуваат ставки што го заземаат најголемиот дел од просторот, за да можете да ги избришете ако сакате.

Како да избришете датотека самостојно

Исто така, можете сами да избришете безбедно ставка од работната површина на компјутерот.

Најпрво, кликнете на **црвената точка** во горниот лев агол на панелот на **Склад (Storage)** за да го затворите. Потоа, обидете се повторно да ги затворите **Системски информации**. Сега, вашиот компјутер би требало да ја прикажува работната површина.

Во овој пример, на работната површина имаме датотека што ќе ја избришеме. Ако во моментот немате датотека што сакате да ја избришете, чувајте во овој водич при рака за момент кога ќе имате.

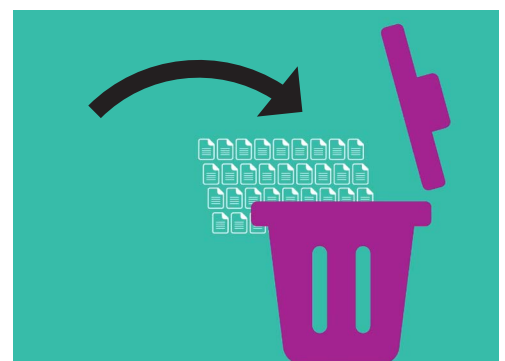
За да избришете ставка:

1. Одлучете која датотека сакате да ја избришете и потоа кликнете на неа со десен клик на глумчето. Ќе се појави **контекстуалното (Context)** мени.
2. Побарајте ја опцијата **Премести во корпата за отпадоци (Move to Bin)** во близина на почетокот. Кликнете на неа за да ја избришете датотеката.

Како да повратите датотека од Корпата за отпадоци

Ако избришете некоја датотека по грешка, не грижете се! Можете да ја повратите веднаш од **Корпата за отпадоци (Bin)**.

1. Најпрво, преместете го курсорот во редот со икони во долниот дел. Ова е познато како **Док (Dock)** и тука ќе ги најдете иконите на некои од апликациите на вашиот компјутер што ги користите најчесто.
2. **Корпата за отпадоци (Bin)** се наоѓа на спротивната (десна) страна. Кликнете на неа.

Датотеките што сакате да ги отстраните од компјутерот може да се преместат во корпата за отпадоци

Ако случајно избришете некоја датотека, можете да ја вратите од корпата за отпадоци

Лаптоп Apple: Управување со склад

3. Ќе се отвори панел што ги покажува датотеките што неодамна биле пратени во Корпата за отпадоци. Најдете ја датотеката што ја избришавте.
4. Со десен клик на датотеката ќе се појават неколку опции. Кликнете на **Врати назад (Put Back)**.
5. Датотеката ќе исчезне од корпата за отпадоци и потоа ќе се појави повторно на работната површина.

Секогаш кога **Враќате назад** ставка, таа се враќа онаму од каде што сте ја избришале, како на пример, на работната површина или во некоја папка.

Како да ја испразните Корпата за отпадоци

Можете да ги избришете ставките трајно ако ја испразните Корпата за отпадоци.

1. Кликнете на **црвената точка** во горниот лев агол на панелот на **Корпата за отпадоци (Bin)** за да го затворите.
2. Сега, најдете ја иконата на **Корпата за отпадоци (Bin)** во **Док (Dock)**. Ако иконата има отпадоци во неа, тогаш Корпата за отпадоци содржи ставки што можете да ги избришете.
3. Кликнете со десен клик на иконата на **Корпата за отпадоци (Bin)** и кога ќе се појават опциите, насочете го курсорот на глумчето кон **Испразни ја корпата за податоци (Empty Bin)**.
4. Ако сте сигурни дека сакате да избришете сè што се наоѓа во **Корпата за отпадоци (Bin)**, кликнете на **Испразни ја корпата за отпадоци (Empty Bin)**.
5. Ќе се појави поле во кое се бара да потврдите дека сакате да ги избришете трајно сите ставки. Кликнете на **Испразни ја корпата за отпадоци (Empty Bin)** и ќе видите дека иконата на **Корпата за отпадоци (Bin)** ќе се измени во празна корпа за отпадоци.

Ако иконата на корпата за отпадоци има отпадоци во неа, содржи ставки што можете да ги избришете

Како да се подготвите за да преместите ставки на УСБ-меморија

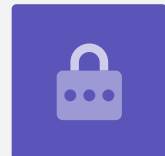
УСБ-меморијата се вклучува во УСБ-портата на компјутерот и претставува безбеден и лесен начин да пренесувате и да складирате датотеки и папки.

Во овој пример ќе преместиме папка од работната површина во УСБ-меморијата. Чувајте го овој водич при рака за случаи кога ќе имате УСБ-меморија и некои датотеки што сакате да ги преместите.

1. Вклучете ја УСБ-меморијата во компјутерот.
2. Штом ќе ја вклучите, на работната површина ќе се појави икона.

Лаптоп Apple: Управување со склад

За да избегнете вируси, користете само УСБ-меморија што е нова или што не сте ја споделиле со никого друг. Можете да ја купите од книжарница или од супермаркет по ниска цена!

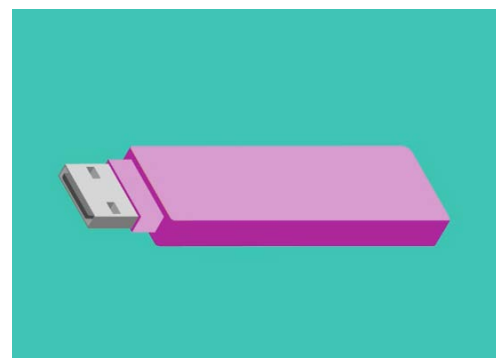
3. Сега најдете ја иконата на **Наоѓач (Finder)** во Док (Dock).
4. Ќе се отвори панелот на **Наоѓач (Finder)**. Во списокот на левата страна најдете ја опцијата **Локации (Locations)**. УСБ-меморијата ќе се појави тука и нејзиното име ќе биде нешто слично на УСБ.
5. Кликнете на името на УСБ-меморијата и панелот на десната страна ќе се измени и ќе ги покажува датотеките во УСБ-меморијата. Ако панелот е празен, тоа значи дека УСБ-меморијата не содржи никакви датотеки.

Како да преместите ставки во УСБ-меморијата

Сега сте подготвени да преместите датотеки во УСБ-меморијата. Во оваа демонстрација ќе ја преместиме папката со датотеки наречена **Градинарство (Gardening)** во УСБ-меморијата.

1. Кликнете со лев клик и задржете го глумчето на папката **Градинарство (Gardening)** на работната површина.
2. Со помош на глумчето, влечете ја папката попреку во панелот на **Наоѓач (Finder)**.
3. Кога папката се наоѓа преку прозорецот, отпуштете го копчето на глумчето за да ја отпуштите папката во УСБ-меморијата.
4. Компјутерот ќе ја ископира папката **Градинарство (Gardening)** и датотеките што се наоѓаат во неа во УСБ-меморијата.

Кога ќе видите дека папката „Градинарство“ ќе се појави во панелот на **Наоѓач (Finder)**, тоа значи дека копирањето заврши и дека датотеките се складирале безбедно во УСБ-меморијата.

УСБ-меморијата е безбеден и лесен начин да зачувувате и пренесувате датотеки од вашиот компјутер

Лаптоп Apple: Управување со склад

Како да избришете датотеки од компјутерот откако ќе ги ископирате во УСБ-меморија

Важно е да запомнете дека папката „Градинарство“ се ископира само во УСБ-меморијата и сè уште се наоѓа на работната површина. За да ослободите простор на вашиот компјутер, ќе треба да ја избришете папката од работната површина.

1. Со десен клик кликнете на папката „Градинарство“ на работната површина за да се прикаже **контекстуалното (Context) мени**.
2. Во опциите што се појавуваат, кликнете на **Премести во корпата за отпадоци (Move to Bin)** за да ја избришете од работната површина и да ја пренесете во **Корпата за отпадоци (Bin)**.
3. За да ја избришете целосно датотеката од вашиот компјутер, со десен клик на иконата **Корпа за отпадоци (Bin)** изберете во списокот **Испразни ја корпата (Empty Bin)** и потоа изберете уште еднаш **Испразни ја корпата (Empty Bin)** за да потврдите.

Готови сте! Папката се наоѓа во УСБ-меморијата, а во компјутерот сега има повеќе слободен простор.

Како да ја отстраните безбедно УСБ-меморијата

Кога ќе завршите со копирање на датотеките, важно е да не заборавите веднаш да ја исклучите УСБ-меморијата.

Ако ја заборавите, вашите датотеки може да се оштетат.

Наместо тоа, треба безбедно да ја отстраните УСБ-меморијата.

1. Побарајте го името и иконата на УСБ-меморијата што се наоѓа на левата страна на панелот **Наоѓач (Finder)**.
2. Веднаш до иконата ќе видите една стрелка насочена нагоре. Кликнете еднаш на стрелката за да му кажете на компјутерот дека се подготвувате да ја отстраните УСБ-меморијата.
3. По неколку моменти, панелот на **Наоѓач (Finder)** ќе се затвори и иконата на УСБ-меморијата ќе исчезне од работната површина.
4. Сега можете да ја извадите УСБ-меморијата од компјутерот и да ја ставите на безбедно место.

Исфрлете ја правилно УСБ-меморијата пред да ја отстраните од компјутерот за да избегнете оштетување на датотеките